

Cvičení č. 2 - Spotřeba

1. *Keynesiánská spotřební funkce.* Pan Dušan disponuje čistým příjmem ve výši 15.000 Kč a není schopen z něj nic ušetřit. Pokud by byl v práci povýšen, potom by si polepšil na 20.000 čistého, z čehož by byl schopen ušetřit 3.000. Vypočtete mezní a průměrný sklon ke spotřebě pana Dušana a zakreslete jeho spotřební funkci.

2. Vysvětlete, proč koncept *keynesiánské spotřební funkce* vyvolával na konci druhé světové války v USA obavu ze vzniku dlouhodobé recese.

3. Mezičasová volba. Předpokládejme, že pan Josef vydělá 10.000 Kč v prvním období a 20.000 Kč ve druhém období.

a) Pokud pan Josef spotřebuje 14.000 Kč v prvním období a 15.000 Kč v druhém období, jaká je úroková míra?

b) Pokud se spotřeba pana Josefa změní na 15.000 v prvním období a na 14.000 v druhém období, jaká je nová úroková míra?

c) Vysvětlete na tomto příkladě důchodový a substituční efekt a určete, který efekt dominoval po změně úrokové sazby mezi body (a) - (b).

4. Vysvětlete, proč jsou změny spotřeby nepredikovatelné, pokud se jednotlivci chovají podle *hypotézy permanentního důchodu* a mají *rationální očekávání*.

5. Předpokládejme, že jednotlivec v prvním období spoří. Zakreslete v *modelu mezičasové volby* změnu jeho rovnováhy v důsledku poklesu úrokové sazby. Vyznačte důchodový a substituční efekt.

6. Jaký bude podle hypotézy permanentního důchodu dopad dočasného zvýšení daní na současnou spotřebu, pokud:

a) každý jednotlivec v bance získá úvěr, pokud o něj požádá.

b) někteří budou odmítnuti a úvěr nedostanou

7. Jak byste na základě hypotézy permanentního důchodu očekávali, že bude současná spotřeba jednotlivce ovlivněna následujícími událostmi:

a) třicetiletá žena si vezme v práci tři roky volno, aby si doplnila vzdělání v některém bakalářském programu na ESF.

b) pětapadesátiletý muž se rozhodne odejít do předčasného důchodu. Dříve než se tak rozhodl, plánoval pracovat ještě 10 dalších roků. Jeho starobní důchod představuje 80 % jeho dřívějšího platu.

c) Pracovníkovi není zvýšen plat o 20 %, i když byl přesvědčen, že mu plat zvýšen bude.

8. *Hypotéza životního cyklu+permanentního důchodu.* Pan Libor ve svých 38 letech očekává, že díky svému zdravému životnímu stylu vydrží pracovat ještě 40 let a žít dalších 10 let po odchodu do důchodu. Jak se změní jeho spotřeba v běžném roce jako důsledek ročního snížení daní o 100 Kč u jeho příjmu:

a) které je permanentní a začne okamžitě působit

b) pokud se snížení daní vztahuje pouze na jeden rok

c) pokud je snížení daní permanentní, ale projeví se až od příštího roku

9. *Hypotéza životního cyklu+permanentního důchodu.* Pan Bobr očekává, že bude ještě 25 let pracovat a 15 let pobírat důchod. Jeho mzda je 35.000 čistého měsíčně a očekává důchod ve výši 12.000 měsíčně. Pan Bobr vlastní dům v tržní hodnotě 4 mil. Kč, na který má hypotéku 1,5 miliónu. Jaká bude jeho spotřeba ve výchozím roce, pokud:

- a) pan Bobr hodlá rodině odkázat svůj dům jako dědictví?
- b) se pan Bobr pohádá se ženou a dětmi a rozhodne se nezanechat žádné dědictví?
- c) pokud se v případě b) díky úspěšné důchodové reformě zvýší tržní cena jeho nemovitostí o 50% a očekávaná hodnota jeho důchodu klesne o 50%.

10. Demografové prognózují, že v následujících dvaceti letech se zvýší podíl osob starších 60 let v populaci. Jaký byste na základě *hypotézy životního cyklu* očekávali dopad na agregátní míru úspor?

11. Předpokládejme, že *permanentní důchod* se vypočítá jako průměr z důchodů za posledních 5 let [$YP = 0,2(Y + Y_{-1} + Y_{-2} + Y_{-3} + Y_{-4})$]. Spotřeba je dána rovnicí $C = 0,9YP$

- a) Jaký bude permanentní důchod někoho, kdo v posledních 10 letech vydělával 200 tisíc korun čistého ročně?
- b) V příštím roce vydělá tento člověk 300 tisíc korun. Jaký bude jeho nový YP?
- c) Jaká bude jeho spotřeba v letošním a příštím roce?
- d) Předpokládejme, že bude již natrvalo vydělávat 300 tisíc ročně, zakreslete funkci YP v závislosti na čase